

PERIODICH REGIONALISTA INDEPENDENT,
de Literatura, Art. Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: VILADOMAT, 164, 4.^{rt} - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^r

SUSCRIPCIÓ:—Barcelona, UNA pesseta trimestre: fora, 1.⁵⁰. — Un número sol, 10 céntims

Una reunió important

Va celebrarse diumenje darrer en un de 'ls salons de 'l Foment de 'l Treball Nacional, la anunciada Junta General de la *Unión y Defensa de los Montepios*.

No fou molt numerosa la concurrència; mes per això va sèr profitosa la discussió.

Llegida y aprobada l' acta corresponent, s' aixecà 'l Sr. Corominas per' explicar los motius que la Junta Directiva havía tingut á 'l redactar y presentar á la aprobació de la General lo reglament de que fa referència la base 11.^a

Va usar de la paraula D. Joaquím Vila, y després de demanar que 's llegís la base 8.ª, va preguntar si s' havían presentat projectes per' sèr estudiats ab arreglo á lo que aquélla disposa, havent contestat la Presidencia que se 'n tenia un de 'l mentat Sr. Vila; pero que haventlo rebut lo vespre anterior, no havía estat possible darne compte á la Directiva ni que aquésta l' haguès estudiat ni presentès informe d' ell á la reunió general.

Lo Sr. Vila insistí preguntant si n' hi havía algún altre, y havent contestat lo President que no, 'l senyor Perelló va manifestar que això no era vritat, puig ell ne va enviar un lo día 22 d' Abril, tenint carta acusant recibo y á mes una comunicació de la Directiva manifestant haverlo rebut ab complasencia.

Lo Sr. President va dir que sí, que no se 'n havía recordat y que ja s' estudiaria; pero que sols se podíá discutir lo projecte de Reglament presentat.

Llavors lo Sr. Sala va explicar que lo primer y apremiant era constituirse, perque per' estarho faltaba 'l reglament; á lo qual lo Sr. Perelló va replicar que la associació estava legalment constituída desde l' instant que havía complert tots los trámits de la ley vigent, l' últim de 'ls quals havía sigut la remissió á 'l Govern civil de l' acta de la junta de constitució.

D. Joaquím Vila insistí en que, haventhi projectes

per' estudiar, en cumpliment de la base 8.ª devía donarse compte d' ells y discutirlos, per lo que va demanar que se suspenguès la sessió y se 'n convoquès un' altra á aquest objecte.

La presidencia no accedí, y 'l Sr. Vila va presentar per escrit una proposició previa, la qual fou presa en consideració y apoyada per son autor ab sólidas rahons, combatentla 'l Sr. Fargas que en un discurs de bonas formas va dir que no faltaba qui creya que en la Associació algú portaba segonas miras.

Això va donar lloch á un incident per haverse cregut olès lo Sr. Vila, qui va demostrar obrar ab sinceritat y bona fè, com aixís va dir lo Sr. Fargas que ho reconeixia.

La discussió sobre la proposició previa signè bastant empenyada, y ès de créurer que hauría prosperat si l' autor, per acallar las suposicions de la malicia, no haguès tingut la delicadesa de retirarla, dient que á 'l mateix temps retiraba 'l seu projecte.

S' aixecà 'l Sr. Sala congratulantse de que fos retirada la proposició previa que, segons ell, mes valia no s' haguès presentat; pero creyent que no podíá retirar-se 'l projecte, per quant aquét, després de presentat, en son concepte ja no perteneixia á 'l Sr. Vila sino que era de la Associació y venia á aamentar los documents de Secretaria.

Lo Sr. Vila va térr compèndrer que, sopusat qu' ell l' havía presentat á la Junta General y que no se n' hi havía donat compte, era com no feta la entrega, y per lo tant insistí en retirarlo tot, projecte y proposició, com va ferho.

Ja era tart quant va comensarse á discutir lo reglament, que signè aprobat ab algunas petitas modificacions fetas per varios senyors representants, referents á 'l títul; á que 's respectès sempre la autonomia de 'ls montes adherits, cosa que tal com estava redactat l' article 7.^m no resultaba clara segons va fer véurer lo Sr. Perelló; á 'l pago de la cuota anual, y á la validès de las votacions quant són molt empenyadas las discussions y ès impar lo número de votants.

Després lo Sr. Corominas ab sa reconeguda eloqüència va fer un discurs aconsellant que no 's tinguessin impacencias, que poch á poch se va lluny,

que s'havia fet ja molt, qu' ara ab lo reglament podrian venir las iniciativas y que era convenient comprimirse.

Avans d' acabar, lo Sr. Perelló va demanar la paraula y pregá á la Presidencia que fés lo favor de contestar—encara que no sigués en aquell instant—qué pensaba fèr la Junta Directiva tocant á 'l projecte que li va remètrer: si l' estudiaria ó si pensaba tirar-lo *al cesto de los papeles inútiles*; perque ell, que no t' empenyo en que siga aprobat tal com l' ha concebut, desitja que tots los associats se 'n enterin, que 's discuteixi, que 's reformi lo necessari, puig créu que conté bastant aprofitable.

Lo Sr. Sala, en nom de la Directiva va dir que no aniria *al cesto*, que se n' ocuparian y l' informarian.

Si així ho fan, se pót donar an gran pás y s' anirà allà hont t' d' anar la *Unión y Defensa de los Montepíos*.

De lo contrari, l'entusiasme de 'ls que n' esperan algún bè general (que ja va decayent), se fondrà com un bolado ó com la nèa.

P. DE R.

Revisia teatral

Granvia.—La opereta *El gran Mogol*, á pesar de 'ls bons desitjos de 'ls executants y de la empresa, va tenir un éxit molt petit, havent deixat de representarse desde diumenge.

No sabem lò que ha passat entre bastidors; pero tot de un plegat aquet teatro ha cambiat de empresa y de direcció, corrent aquèsta actnalment á càrrech de 'l conegut director D. Ricart de la Vega y havent deixat de formar part de la companyia la tiple Srta. Sofia Romero, 'l senyor Montero y algun altre. Sembla, no obstant, que la nova direcció 's proposa donar molta varietat á las funcions. Per de prompte 'l mimat tenor Sr. Cassanyas ha tornat á entrar.

Nuevo Retiro.—Ja conta Barcelona ab un nou teatro d' estiu. Lo comensament ha estat molt bo. La companyia lirica ha agradat y és aplaudida cada vespre. Lo local és fresch y s' hi está be. Lo repertori no és nou; pero si variat. Los desempenys no están mal. Lo preu és una cosa may vista: ópera gran á ralet la entrada. Tot está, donchs, per ara en favor de la empresa qu' ha fet dos *tours de force*, ó siga, obrir son nou local y presentar un quadro lirich molt superior á 'l preu qu' ha fixat.

Sentir *Faust*, *Ernani*, *L'africana*, *Ballo*, etc. con se sent en lo Nou Retiro, és un colmo artístich.

Que duri y que siga ple sempre.—F.

La família Castelldefochs

Per si algú la vól conèixer,
vaig á pintá' en quatre tochs
á la célebre família
Castelldefochs.

Lo pare és lo cap de casa;
tè un caràcter que fa pó
y cada cop que s' enfada...
alló es un tró.

La seva esposa és la roda:
volta molt y ab tot fa embulls;
parla molt y fins espurnas
llensa pe'ls ulls.

La sogra 'l nom acredita;
tè un génit que n' hi ha un feix:
molts cops sa hoca en *tronada*
se converteix.

Las fillas semblan dos *piulas*:
magras, no diuen may res,
y per poca cosa xisclan
pero .. res mes.

Lo fill és de ideas altas;
per res s' enfila, és primet;
devegadas corra y xiula:
sembla un *coët*.

Un cunyat comissionista
que viatja y per tot và,
corre llits (qu' és *corre camas*
en castellà.)

Una neboda mitj tísica
que tot li sól causá esglay,
per poca cosa 's sofoca:
sembla un *desmay*

Un cosí que va entrá en quinta
fa un any y que beu molt vi...
Es ben be un *soldat borratxo*
lo tal cosí.

Una tia guapa y jove
la cara 's pinta en excés,
és com un *foch de bengala*,
llum y res mes.

Aquí tenen retratada
encara que ab detalls pochs
á la célebre família
Castelldefochs.

J. ASMARATS.

CORRESPONDENCIA PRIVADA

A D. G. Roig, administrador de 'l Colegi per' noys, de San Vicens de Paul, y tesorero de la «Associació Musical de Barcelona».

Molt Sr. mèu: no tinc l' honor de conèixe'l: no hi fa res. Per' dirli lò que 'm proposo no ho necessito. Sols m' ha determinat á molestarlo, unas cartas que he rebut preguntantme per' l' estat de la seva Associació, es dir; la perinellita Associació de 'ls joves Masriera, Lapeyra y comp.^a, societat en comandita.

Se lamentan—y tenen rahó de ferho—de la manera que paulatinament ha anat reduhint son esplendor; anant en descens sa preponderancia artistica no figurant'hi aquella plèyade de jovenets, animats de bonas intencions, que ab tota la fé de 'l neófit aportaban á la Associació los primerenchs fruyts de son ingeni. Hi figuraban llavors en Kaiser, Rodriguez Alcántara, Cussó, Lamotte, etc. etc., etc.

Se lamentan, repeteixo, que 'ls concerts que la Associació donaba á 'l Palau de Ciéncias y que constituïan agradables festas musicals esperadas pe 'ls *amateurs*, hajian anat baixant paulatiment desde donarlos dintre una arcoba com passaba á 'l carrer de S. Honorat, fins avuy que 's donan per no tindrer la Associació domicili propi, en un saló hont no fa molts anys s' hi reunia lo mes garbós y aixirit de 'l ram de ferósticas, que á 'l mateix temps que 's ballaba una americana ab un cop de ganivet se partia 'l pahidor á un home.

Quántas ideas me acudeixen á la memoria veyent la soledat d' ara y recordant l' animació y bullici d' allavors! Eram contats los que escoltábam á 'ls encarregats de tocar lo piano, violi y violoncello, de 'l últim concert donat en 'l ex-Cassino Universal de 'l carrer de la Canuda. Allò, sens dupte, fou la forsa determinativa que impulsá á 'ls autors de las cartas á que 'l principi 'm refereixo.

Se lamentan també de que aquella hermosa y selecta biblioteca, (dos tomos, l' un servia pèra ter mes alta la cadira, de tocar lo piano), s' hajia anat perdent per falta de lectors, quant tan galantement l' havia oferta 'l doctor Vilaseca, fabricant de bragués de 'l carrer de 'l Hospital.

Tots aquets extrems són objecte de preguntes: jo no sé què contestar. Per tal motiu, sabent que vostè quant escriu cartes ho fa ab borrador perquè no li passi res per alt, a vostè'm dirigeixo, suplicantli'm fassi 'l favor de atèndrer aquestes pocas ratllas, donant la contestació que vostè cregui mes convenient, en defensa de la piramidal, miraculosa, obra de 'l Srs. Masriera (Enrich; distinjim.)

Per' això fèr tè las planas de LO TEATRO CATALA á sa disposició.

Sab, senyor doctor en Medicina, (fins ara no m' he recordat de 'l tractament), està á sa disposició son humil servidor y admirador (en escriurer cartas)

ROMEO SANTA CLARA.

P. D. De pás digui'm si guarda aquella que desde Tardell li van enviar. Son autor voldria publicarla y no 'n té ni borrador.

Secció de'l Pirotècnich

Parlant de 'l *gaudeamus* ab que 'l Ajuntament va obsequiar a'l Cardenal Cassanyas, digué *El Diluvio* entre altres cosas.

«Al banquete asistió la mayoría de los ediles: habia número mas que suficiente para celebrar sesión. Figuraban también entre los comensales, el Obispo, el Gobernador... etc.»

Y de 'l *gaudeamus* parlant, digué *El Diluvio* de 'l mateix día:

«Cuando llegaron los guardias nobles portadores del birrete cardenalicio para el doctor Casañas, el obispo de esta diócesis estaba *indispuesto*; cuando se verificaron en Seo de Urgel festejos para celebrar la elevación del doctor Casañas á la púrpura cardenalicia, el obispo Jaime estaba *indispuesto*; celebróse anoche el banquete ofrecido por la Corporación municipal al nuevo cardenal, y el doctor Jaime Catalá y Albosa, como las otras veces, *indispuesto*! ¿No pica ya en historia tanta *indisposición*?»

Aquí de la locució castellana: *átame V. estas dos moscas por el rabo.*

Diu P. de R. que ja ha esperat prou. Dissapte surtirá la segona part de *La palla, la viga y la llana*.

Lo persistent silenci de 'l autor de *Teoria de'l capital*, demostra que no té paraulas per escriurer en contestació á la primera part, ja publicada, d' aquell article.

Ho ha de suposar així, perquè be déu tenir paper y ploma.

Mon amich P. de R. diu, (y ho diu ab rahó) que esperar mes seria ridicul y abusar de la paciència de 'ls lectors.

Per encàrrech de P. de R. ho fa saber

LO POLVORISTA.

Secció de Montepíos

Per' que 'l públich veii 'l esperit que domina entr' escriptors que s' ocupan de 'l bé general de 'l socorro mutuo y á 'l objecte de fer obrir los ulls a'ls que no atinan que si no s' inscriuhen més associacions á la *Unión y defensa de los Montepíos*, és per la inactivitat de 'ls seus fets y perquè en opinió de molts no va en lloch, á continuació publiquem un treball que 'ns envia un distingit partidari de la Unió, qui no és Director de cap de las associacions adheridas.

Diu aixís:

«Lo resultat de la Junta que diumeu celebrá la *Unión y defensa de los Montepíos*, proba una vegada més 'l esperit rutinari, a'l mateix temps que la apatia que aqueixas associacions tenen per' tot lo bo y tot lo que per si mateix s' imposa.

»Sensible, pero precis és dirho: la mayoría de representantes de Montes (de 'ls adherits, d' altres no) opinan que la *Unión* no pót ni déu tindre altre objectiu que 'l de *no 'ns toquin pas la butxaca*; sent d' ells, molt pochs, —no arriban á una *pila*—que sacrifican son modo de pensar per' no oposarse a'l de aquells que si fins avuy obran d' una manera demá ho farien a'l revés si a'l revés se 'ls ensenyaba. La tradició á voltas s' ha d' amotllar á reformas y á las circunstancias,

»Tota millora quant troba destorbs déu imposarse; després que 's tocan los resultats, tothom 'l aproba.

»Aixís déu succehirabla marxa y organizació de 'ls Montepíos. Fins avuy no s' han cuydat sino de que 'ls seus socis han de pagar una pesseta a'l mes, y se 'ls donarán tres pessetas cada día—á voltas si hi ha fondos—quant estiguin malalts ó ho fass'n véurer be Quant sigan vells, ja no serveixen y encara que ho necessitin no poden cridar, si se 'ls deixa abandonats.

»Ho repetim: sensible, pero precis és dirho. Pareix increible que 'ls que per sos ideals humanitaris y que sembla 'ls tenen ja que distintas vegadas los han exhibit, vulgan anar á remolch de 'ls que deurian anarhi en lloch d' ells, y consentin que per sa culpa no 's realisi una innovació de que poguentse'n tocar bons resultats práctichs immediatament, s' exposin á que ab lo «ja farem» y seguint 'l adagi «ab palla y temps se maduran lss nespras», no 's fassi res. Es molt fácil que alguns de 'ls que pensan aixís, alguna vegada hajin menjat d' aquella fruyta fora de temps sense necessitat de emplear ni *temps ni pulla*.

»No volem citar noms per créurer que aixís no 's veurá ni que volem adular á determinadas personas, ni que volem enemistarnos ab los que no pensan comnosaltres.

»Prou per' avuy, y esperem que la *Unión y defensa de los Montepíos* mudará de rumbo á fi de poguer navegar ab més velocitat.—V.»

PRETENCIOSOS

Lo món és fet per ells.

Reparan qu' una dona se 'ls mira.

Pretensió a'l canto: se 'ls mira perquè 'ls troba guapos.

Tenen ocasió de parlar ab un concejal.

Aquet senyó, segons ells, si li demanan empleará á tots los que ells li recomanin.

Y aixís per 'l estil, basta qu' ells concebeixin una idea per' darla com á certa, factible y realisable.

Y aixís viuen felissos.

No hi fa res que lo que pretenen no 'ls resulti.

Ells se quedan contents, puig no 'ls falta la esperansa de que 'ls resultarà.

La imaginació 'ls enganya; é ilusionats, se creuhen tenir dret á tot lo que pretenen.

Ne coneix un que per lo sol fet de haver treballat relacions ab uns senyors de 'l actual Consistori, ha fet que un parent seu deixés de tredallar, donantli la esperansa de ferlo colocar com á mossó de plassa.

L' altre día vingué á 'l meu despaig pretenint ferme fer una sollicitud perquè 'l Ajuntament urbanisès uns carrers de 'l Ensanxe.

—Estich compromés en ferho fèr,—va dirme—: los propietaris són amichs meus y avuy mateix faré que la sollicitud, patrocinada per un concejal que 'm distingeix, passi á la Comissió perquè sigui aprobada.—

Després de ferli véurer los trámits que ha de sufrir una petició de tal naturalesa, y que era precisa la cédula de tots los propietaris sollicitants pera fèr la sollicitud ja que havian de firmarla, surti en busca de las cédulas pretenent á pesar de tot que después de presentada la sollicitud, seria la qüestió tan fácil que incontinent vindria la aprobació y 's feria la urbanisació com aquell que butant fa *ampollas*.

¡Felis pretenció!

En amorios, negocis, jochs, empresas, en tot, las pretensions 'l ilusionan y viu content y ditzós creyentse tenir dret á tot lo que 's proposa, ab la esperansa de que las sevas pretensions no han de surti fallidas.

Tinch una inquilina que diu no 'm pot pagar lo llogué perquè necessita 'ls diners per satisfer una multa que li fou imposada per trobarli las *pesas curtas de pés*.

—Si vostè pogués ferme treurer aquesta multa, li pagaria—va dirme.

—Escolti—vaig dir a'l pretenció de marras—se véu ab prou forza per fer treurer una multa á una pobre dona?

—Ja ho crech,—va contestarme—: donguim lo nom de la multada—

Y, li vaig dar la papeleta de citació A 'l vespre de aquell dia va venir á veure'm per' notificarme que la multa ja no tenia de satiaferse.

—M' ha costat molt lo ferla treurer; pero 'ls meus amichs, los concejals, que tant me distingeixen, no han vulgut deixarme desairat y... «Vágisen tranquil—m' han dit—dongui com á treta la multa de la seva recomanada.»

Aquesta bona nova fou trasmesa per mi á la multada y la bona dona'm va pagar lo lloguè y á mes me va donar mil gracias.

La multa condonada pujaba 20 pessetas.

Y com, en la creencia que ho era, ningú se va cuidar de anar á pagarla, ara's troba la tal multa en poder de'l jutjat que ha cridat á la interessada per que hi vaji á ferla efectiva baix pena de sufrir las efectas que la llei disposa.

En aquet cas la multa puja á 50 pessetas.

Lo pretenciós no's dona per ofès ¡qu' és cas!

—Los meus amichs concejals que tant me distinjeixen, no és que m' hajin deixat desairat, no senyò: lo que han fet ha sigut descuidarse de aquet assumpto per lo poch interés de la cosa; pero ara serà quant parlarán ab lo jutje y la multa quedarà sens' efecte.

Inútil es dit que aquesta vegada no'm he fiat de la pretensió de'l meu pretenciós y perque no sobrevinguessin mals majors á la mèva inquilina, li he pegat la multa.

Aquets son los beneficis que portan los pretenciosos á'l que te la desgracia de escoltarlos.

Ara t'è la pretensió de s'èr concejal en las próximas eleccions, puig preten que un conegut gefe de partit l' ha de menester per fer treballs electorals, y com que preten saberne fer, te la pretensió de cobrarlos fentse enca-sillá.

Jo desde avuy en vejo als pretenciosos.

¿Voleu mes felicitat que viurer de ilusions ab la pretensió de arreglarho tot, conquistarho tot, prosperant en tot y sobretot lo de arribar á ser un pare de la patria?

La llástima és que 'ls que se'n fian són sempre victimas.

No fiarse'n, y quant ne vejeu algún feuli pás y que passi de llarch com lo jueu errant.

P. X.

EPIGRAMAS

—¿Sab que t'è un peu molt bufó
la pubilla de ca'n Foixa?
—¿Un no mes, cap de meló?
—Si senyor: ¿no sab qu' és coixa?

Parlant de menjá', en Badó
va dir á la Eliodora
qu' ell no es gayre menjadó,
y ella contestá: —Donchs jó
sempre he esatt... menjadora!

R. MALLORQUÍ.

Saló de descans

—Per aquosta nit se disposa en lo teatro Olimpo una funció catalana á benefici de'l jove Celesti Rodés, ab lo drama *Batalla de reynas* y la sarsuela *Lo somni de la Ignoscencia*.

—Lo galán Sr. Borrás y lo actor D. Llorens Capdevila han deixat de formar part de la companyia de'l teatro Tivoli de Vilanova.

—Han arribat la Sra. Tarés, lo Sr. Fages y'l demés personal artístich de la companyia que funcionaba á 'ls teatros de Manresa.

—Igualment se troban á Barcelona 'ls artistas de 'ls teatros de Figueras y Girona.

—Se está formant la companyia qu' ha de inaugurar temporada á Olot lo día 20 de l' actual.

A mes de'l galán Sr. Tressols, hi ha contratada la primera dama Sra. Ferrer, lo Sr. Daroqui, D. Fernando Bozzo, 'l galán jove D. Joan Romeu, y altres artistas que la llista completarem en lo número vinent.

Avilacions

TARJETA

ELISA ROGER LADE
Clot

Formar lo titul d' un drama castellá, d' autor catalá.

MARÍA ISERN.

CASAS RECOMENADAS

Magatzem de pells de **Joseph M.ª Pous**, Frexuras, 6.
Sastrería de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto 14.

Fotografía de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.
Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.

Imillorables **anissats** de A. Bastard y fil's. (Santa Maria (Mal'orca), se venen en las principals b. tillerías y colmados.

Arxiu Central Lírich-dramátich de **J. Gelabert**, U. 1, 5, 3.º, 1.º.

SANTASUSANA

Santasusana • Santasusana

MAQUINAS PER' CUSIR Y PER' FER MITJA

Aparatos de pèndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Carrer de'l Carme, 34. — BARCELONA

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.º —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

• JUAN AYÑÉ •

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22. — BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~

Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La Gran liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un sommier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45. — Barcelona.